

et uentris refectione querere in
deant. **A**ly semicruasas crustas
cibaris im figurat: et reliquias
denuc suoz offas factu pocul
demergit. **E**t subdit. **H**ec aduen
tibus erubescenda fuerat: si a facie
tibus psupta no fuisset: nuc at
sustinet audiendo uecudia: qm
faciendo noluerit hre disciplina.
Idem. **T**empantia manducandi
intelligim: si tractim ho. et no cu
mima festinaoe comedat. **A**d hac
tempantia ptinet: refrenac mmi
u appetitu cibi ul potus: et se no
effunde sup esca. **C**onstantia xxxviii.
Soli ee audus ioi epulacoe: nez
te effidas sup omē esca. **A**ug. 9.
Fici pt: ut sine oi uicio et cupidi
tatis ul uocacitatis pcciosissio cibo
sapient uat: isipiens at fetidissi
me gule flama. i uulissimu cibi
ardescit. **E**t satius quisq incedm
maluit pscuesti: q lenicula
more esau. **N**on ppt hoc conti
nentiores sut nobis plerq bestie:
q uilozibus esca alur. **A**ffusio
uultus intiois sup esca est: qm
aia ad cibū sic ardore trahit: ut
aliud cogitac no smat. **C**onmtoi
solet feda auditate: i ordmatio
stmdendo pane. et sumedo cibi
et mastuando. **U**aler cont hac
auditate. psalmi mtposio. cu
aliq orone. **A**d idem ualer audi
tus sac scriptue ul recordaco. **I**n

libro de iuta solutua. **S**i mandu
cas. neq q totus manducet: s corpe
tuo sua refectione pcurante. meo
no omo sua negligat: s de mēoria
suauitatis dm ul scripturaz aliqd qd
ea pascat. meditando. ul salte me
morando secū rummet q digerat.
Augustin. **S**i acceditis ad mensa do
net in surgatis. qd uob scdm asue
tudine legu. sine tumultu q ten
tibus audite: ne sole uob fruues
sumat cibū sed q aures esuriat
ubū dei. **S**aluator dyabolo teptanti
de pāo gule aut no i solo pane ui
uit ho. sed i oi ubo qd pcedit de oee
dei: i stiuas cibū corporale de spi
rituū ee ppt spūale. **C**ōtempnentes
cibū spūale et appetentes corpale:
rephendit. **B**ernardus hns ub. **S**ob
conuenitibus i omū. ut ub apli uat
utur: ia no ē dīca cēna manduca
re. **P**ane quippe celeste nemo est
q reqrat: nemo q tribuat. **S**ed nichil
de scripturis. nichil de salute agit
aiaz: sed nuge et rīsa pferūt i
mediū. **I**dem. **I**nē prandendū ptū
fruues dapibus. tm aures pascūt
rumozibus. **O**ibus toto intentus:
modū nestias in edendo. **E**xphat
liber stbus: i capite lib ecia. **P**rima
ps h9 libri. q uultū teptent scdm
relinquētes. **U**a. pmi.

Quoniam quomodo
qui religionem
est: se debeat
habere ad mundum.
et ad corpus
spiritum: agendum.

est de temptacionibus que multis so-
lent uexare nouit. **P**ersecutus e-
pharao cum magno exercitu filios
isrl. qui recesserant ab eo: erodi unum?
Spiritus in mundo multa desiderat redi-
re ad dominum unum exiit: et ut illi qui
eum contempsit possit finale: assumit
septem spiritus nequiores se. mathei
xij. et luce xij. **I**n deserto tempta-
tur saluator mathei iij. **G**losa.
In deserto fit temptatio: quia non ante
hostis se erigit: quam homo de mundo exit.
Ideo accedenti ad seruitutem dei dicit:
para animam tuam ad temptationem. ecci-
ij. **G**regorius in moralibus. **L**uce recti-
tudinis: umbra sequitur temptationis.
Omnis dicitur quod deones temptet homines. ca.
Quia temptationes. primo ostendit
quod demones impugnent
homines: secundo quod temptationes inimicis
dei sunt utiles: tertio ostendit modi
impugnandi quos temptator habet: quarto
quibus mores qui temptantur: repugnare
debet. **N**on enim demones sunt inuisibiles:
pugna eorum inuisibilis est. nec sensu
corpali cognoscitur: primo operatur: ut
ad lumen fidei. oculi cordis manifestetur.
Ignorantia huius impugnationis
nimis periculosa est: non enim impugnat:
qui se impugnat ignorat. **B**ernardus.
Dyaboli que uide non possumus.
et ideo minus cauetur: tetendit arcum
suum et tunc pauit sagittas: narra-
uit ut absconderet laqueos et dixit:

Dius uidebit eos? **I**heronimus.
Inter matrem impugnatorem cum te impug-
nari nescis. **G**rande periculum est.
habere uicem se hospitem suum: et nescire
hoc. **Q**uia prima non dicitur: quod
impugnationem qua dyaboli hoc facit:
etificari potest ex tertio capitulo genesis.
ubi spiritus mulierem decepit: ubi
etiam dominus ostendit: impugnationem esse
duraturam dicens spiritui. **I**mmi-
tias ponam inter te et mulierem:
et semine tuum et semine illius. **B**erodo
et libro **J**ob. primo et secundo capitulo:
ubi sathan percutit a domino. ut daret
ei licentiam flagellandi **J**ob. **I**n
mathei et luce iij. ubi legitur
dyaboli temptasse dominum. **E**t secundum
augustinum assumpsit formam humanam:
quod permisit dominus. ut temptatio ista
certior fieret. **I**n prima ad corinthios
vii. **E**icut enim in dyaboli: ne temptet
uos sathanas. **E**t ad ephesios vi.
Non est nobis colluctatio aduersus carnem
et sanguinem: sed aduersus principes et
potestates tenebrarum harum. **E**t actum vi.
Cur temptauit sathanas cor-
uicium? **E**t de beato martino legitur:
quod dyaboli multoties apparuit
ei in forma humana. **S**icut de beato
anthonio: cui apparuit in forma
pueruli nigri: et in forma etiam
animalium diuersorum generum. **S**icut legitur
de multis alijs sanctis. **S**ecunda pars

Quia secundum **h**is libri quod tem-
ptationes animas dei multum sunt
utiles. ca. iii

noñdit: q̄ temptatō multū est
 utilis. **S**ecūdo. Necessē est ut ue-
 niant tēptatōes. **S**is em̄ corona-
 bit̄: n̄ q̄ legitime cōtūcit̄. Aut
 quō t̄bit̄: si desit q̄ sp̄ignēt̄.
Sed in cū uictoria: si nec sp̄lio
 fuit: **I**mpudentissimē in arlogo ul'
 glām sine uictoria: ul' uictoria in
 pūgna. **T**ēptatō p̄mo erudit:
 Armō experientia: inlib̄ est
 n̄ria. **J**ob ino. **V**ulua ē uim
 hōis sup̄ fr̄a. **J**udicū ino. **H**ec
 sūt gentes quas reliquit dñs:
 ut ih̄s erudiret israēl. **A**nt̄
 xxij. **C**ui nō est tēptatō qd̄
 sit. **I**n eodē. **C**ui nō ē tēptatō.
 pauca recognoscit. **D**edo hūi-
 hat et sic a p̄cipio sup̄bie con-
 seruat. **G**regoriū. **D**ū uicia nos
 temptat̄: p̄fientes inob̄ uictus
 hūiliant̄. **I**dem. **J**ebuseū isrl̄ tole-
 rat̄: ut hūana mēs de se hūilia
 sentiat̄: dū mīna nō sup̄at̄. **I**dem.
Cū p̄ tēptatōne hūilitas p̄ficiat̄:
 p̄p̄a est ip̄a adisitas. q̄ mente
 ab elacōne custodit̄. **I**dem. **C**um
 temptam̄ uirtus. dispensatiōe no-
 b̄st̄ aḡt̄: ne uirtutib̄ q̄b̄ p̄ficiant̄
 extollam̄. **D**edo ad corinth̄ xij.
Ne magnitudo iudicōis extollat
 me: daty ē n̄ stimulu carnis x̄c̄
Tercio negligētia repellit̄. **D**ñs
 dr̄ glosa sup̄ illud ps̄. p̄ba me
 dñe et tempta me. **N**isi tēptat̄:

negligentes essem. **T**imor hostiū
 homines fr̄t̄ uigilantes: seruitas uō
 facit eos pigros. **M**atth̄i xxij. **V**i-
 gilate et orate: ne intrens̄ tēptatōne.
Quarto uirtuti addit̄. **B**enem̄ p̄ul-
 tū adicit̄ sibi uirtus lacerata. **L**ame-
 puocant̄: bellicosior effiat̄. **G**regoriū.
Ignis flati p̄mit̄ ut ē stat̄: aqua i-
 uento obstaculo m̄uocet uires eret̄:
 sic uehementia tēptatōis. occasio est:
 ut aliq̄s uirtuos̄ efficiat̄. **D**ehemētia
 etiā tēptatōis: occasio ē. ut ei qui
 tēptat̄ gr̄a augeat̄. **P**rima ad cor-
 inth̄cos i. **F**idel̄ ē d̄s. q̄ nō p̄mittat
 uos temptat̄ sup̄ id qd̄ potestis: s̄
 faciat̄ cū tēptatōne p̄uenat̄. ut pos-
 sitis sup̄me. **S**exto. uirtute hōis
 notificat̄. **D**e uictoriā xij. **T**ēptat-
 uos dñs d̄s ū: ut pala fiat̄: utz
 diligentis cū an nō. **G**regoriū. **S**e-
 mo uires suas ip̄pace agnouit̄. **D**i-
 em̄ bella desūt: uirtutū experientia
 nō p̄dout̄. **I**dem. **A**dina nobiscat̄.
 dispensatiōe aḡt̄: ut mēs ur̄a nō
 m̄q̄ pulsatiōne culpe feriat̄. **N**ā
 esse se magnaz uirtū hō credit̄: si
 nullū unq̄ earūde uirtū defecit̄.
 intm̄ archana mentis sentiet̄.
Septo. deū gl̄osificat̄. **I**n ps̄. **F**ruā-
 te. et hon̄ificabis me. **D**e p̄tio.
 pplm̄ edificat̄. **T**hobie h̄. **H**ac tēp-
 tatōne ideo p̄misit̄ euenē illi: ut
 posteis daret̄ exemplū paciē ei.
Decimo ei qui temptatur.

[Marginal notes in a smaller script, partially obscured and difficult to read.]

in presenti honore acquirat. **U**n legif
de bto anthomo: qd cu quada nocte
a demoiba eet laceratus: subito qda
radius latis, et demones & tenebras
effugavit: statimq sanatus. xpm
pnt intelligens dicit: **U**bi eras ihesu
bone. ubi eras? **Q**uad a principio no
affuisti: ut curares vulneca mea?
Utor ad est aut: **A**nthom hic era:
sed expectaba uide tunc tuu. **N**u
aut qd vllis dimicasti: **T**oto orbe te
facit noian. **Q**uono i suo reconat:
Heda ad thimothea pdo. **N**o reco
nabit: n qui legitime tenuit. **S**
Jacobi pmo dr de sufferente tempta
ne: qd cu pbato fuit: ampicet recona
uite. **T**hobie mo. **H**oc p ito h omne
q colit te: qd viti ei si pbatoe fuit
reconabit. **T**ria ps h9 libri q dyala
medagis multu utitur: & aliq ead
Siquit de moib **m**edica
spetificat
Impugnandi. quos dyabo
lus h9. **E**t nohdit q dyabola multu
vnt mendacis temptando. **J**ohans
vms **U**pe mendax est. et pat ei9.
Mendano usus e temptando mu
liere cu aut. neqqm moacm: gen
m9. **U**e temptando saluatoe h
oua tibi dabo si cadens adocauis
me: matha m9. **U**ll q e m pao
pmetit longa vita: ut differat
uenie ad piaz. **U**er e repmissio
nequissia q multos pdidit: canst
xxx? **U**u pat celestis tepe et mo
menta i sua. no i dyaboli posucit

ptate? ualde fatuus e: q eor dy
abolo. de sua uita sua disponem.
Walde fatuus est eor illi menda
no: quo dyabola plusq centu mi
lia homi duxit imfmu. **D**iebar
ent eis. **S**u ad huc facietis pe
nitentia: et uoluntate et spem ha
bebant faciendi ea. **N**u imfio
sunt: et no pnt ea face. **U**er deus
pater penitenti pmetit pater re
missionem: et no pmetit ei casti
tu die. **U**ll qui pnt affligit m
dyabola suade. ut abiat omis
pnt: ad qd multis fraudib9 utit.
Quono mentit exoneratone.
qd no est exonerat: sed leuis
oncis i grauissimu gmitat: ut
festiue intrabe ul monte. **U**n q
temptat debz die temptanti.
Si hoc omis deposuod: nuquid
sine onie ero? **U**u qstom si ple
ne tnde uoluit: die poterit.
Pmo ponet sup te mons mag
n9: s9 infnal pena. moe gnae.
Apocalyps v9. **D**icent motib9.
cadite sup nos. **H**om9 e ergo
leue ong sare: ut tancit omis
possim9 uitae. **A**pocalyps n9. **N**o
mitta aliud pond9 sup uos: tm
id qd habetis tenete. **H**edo ea
que diuissim portanda sut: sim
onit dicens. **Q**uomoh9 possit
portae tot ans? **U**u dicendū e.
Hoc hodie cu de aduutoe portu
bo: et tunc tnde portabo leu9.

in si ut iniquitate palliat: uirtutem
ymagine. Quos cum pfectos boni
trouit amatores: malis ei sub ppe
boni no mediocri sed pfecti suada
conat: ut facile qui currit i curat.
Hec ad corinthi ep: Ipe sathanas his
signat se i angelu luna. Sola aut
est uitas: que palliatu detegit fal
sitate. *Quia aduicenda et timenda
sunt dyaboli impugnatione.*

Quia dyaboli impugnatione
quia nos sunt aduicenda et
timenda: sicut dolosus, crudelitas,
continuitas, uarietas, uersalitas.
Q Dolose impugnat: no solum quia
mendacis uirtutem: ut p q onsa est sed
etiam quia tortuose credit: nec agnos
cit ab eo qui temptat: quid intendit.
Pubior uirtus. Tria sunt in difficilia et
dum illece trui est: una colubus supra
petra. **G**losa. Una colubus uocat ve
nena hostis astucia: q i pidiari hys
no desunt: quos ipetra sudatos ee
cospiciat. **I**te qd delabile est pponit:
qd molestum est subicit. **F**atistes ut
dicit pisces capiunt hamo. et sicut
aues capiunt loqo: sic homines capiunt
tpe malo. sicut tpe temptatio. **P**isces
capiunt est hamo supposita. **Q**u
delit etiam et in insciadit impugnat:
ut patet i iob: cui abstulit sua et suos.
et affluit i ppa psona. **E**t si talis
videt parat: etiam hoc attendit impug
nat: ut i patet i uoce iob. qua ei
reliquit. p qua cum postea impugnat.

Que dicit illi cum amississet sua
et suos: et percussus est ultere per
simo. **A**d huc pmanes i simplici
tate tua: **B**enedic deo et uicere.
Job ne **I**mpio est: quasi dicit.
Di p seueritatis i bndictioe tua:
moxeris. **C**ontinue impugnat.
Hinardus. **T**ot temptatio plena
e uita nra: ut no timeto. tota ipa
debeat temptatio appellari. **G**regorius.
Dyabola assidua temptat nos
temptat: ut saltem tediis uincat. **C**
Dans impugnationibus impugnat ut
que no uincat una. uincat altera.
Paulinus episcopus augustinus. **H**ostis
tibi cui mille nocendi artes: tam
uarius expugnandus e telis: qm
impugnat i sidiis. **I**pe temptat i sidi
oplerione ul mores ul statu hois.
Gregorius. **I**ntuetur timens huius generis
uirtutis qm mores. cui uitas sunt
appropinquat: et illud opponit an facit:
ad qd finalis cognoscit inelma
mente: ut blandis ac lenis mor
bus sepe luxuria. non uis uana
glam: apperis uo mentibus. nra
supbia crudelitate apponit. **S**ed q
sunt i deserto paupertis: tamen ad
tra ul ipacientia. **O**mnia aut temptatio
talibus est uentus uentis. **D**euter
nomy vno dicit de solitudine
qua fuerunt filii isrl: q i ca erat
serpens flatu aduicentis. **I**ms qui
sunt i pspitate suadet pigritia:
et talibus est temptatio ut:

uentus aquilo. **Trāstia xliij.**
Ventus aquilo flauit: et gelauit
 trigallus ab aq. Illos quos inde
 feruientes ad bonū. incitat ad h.
 ut credant: ut de alto possit eos
 precipitē: qd' ē multū pīculosū.
Bonardus sup cantica. Non habz
 callidū hostis machinamētū effi
 cian ad tollendā de corde dilōnē:
 q' si efficit possit: q' i ea iūte. et
 nō cū sōne ambulēt. **Ad ephesios**
 v. Videte frēs: quō caute ābulētis.
Prima petri iij. Nolite pēgrinā
 i seruoce. q' ad tēptatōnē uob' fit.
Impūgnatō cū vniūsalis ē.
 Unde dicit uti sagena: q' ē rete
 totā aquā occupat. **Abacuc p.**
 Expandit sagena sua: et semp
 mit fūe gentes nō ressat. **I**mpūg
 natō cū vniūsalis ē q'ntū ad tēpt.
Bonardus i sermōe. Omnes
 uos cō uolo. nē hīc sup tēptā absp
 tēptatōnē cō uaturū: ut tū for
 te tollat aliq. alia securū expectet:
 aut forte nō securū sed pavidus
 magis. Et sic petat ab ea libera
 ri: ut nūq' sibi i troque moctis h.
 libertatē pferat seu ressem au
 deat polluci. **Q**uā re cōsiderā
 da nob' ē cū benigna et gū nos
 dina pietatis dispensatio: ut
 q'busdā nos tēptatōib' patiā
 durius occupari: ne forte pū
 losiores occurrat. **A**b aliquib'

uō cūq' libet: ut possim' alio
 quos nob' utiliores forte pūdet ex
 ceteri. **I**mpūgnat dyabolo nō solū
 uigilantes: sed etiā dormētēs. **Gre**
gorius. Sanctos quos nūq' ualet
 uigilantes. grauius tēptat' doamē
 tes. **Q**uō dōs benigne pmitit' ne
 salte' sōpnus a passiois pūna uacet.
Dustmētia passiois q' ē i dormētē
 p se nō habet meitā: sed tēphē
 sio que cū uigilante cū ad qd' m
 citatio facta est. **U**n' occasionalit'
 dēn est ubi gregoriū. In fine uite
 fortius iūgnat: sciens q' si tū ali
 que uacit: post nō uincet ab eo.
Un' dī calbano i iudicij: qd' ē ps
 cūm p' corpis. **Genes iij.** Sic
Sciendū q' plerūq' eis quos tēptat
 tū gūuocō culpā i gērit: tū pūnis
 uite tūmo illos appropinquē agnos
 cit. **I**te vniūsalis ē. q'ntū ad locū.
Job p. Circum tū et pambula
 uē cū. **P**rima pet' v. Circū q' rēs
 que deuocat. **T**ēptat' i deserto. in
 ciuitate: i loco etiā sac: ut patet
 i tēptatōib' xpi. **mathi iij.** **I**te
 vniūsalis ē. q'ntū ad psonas. **I**mpū
 gnat et diuites et paupes.
Paupes cupit: eoz dūmōnē pro
 curando: ut occasione diuitiaz fiat
 malū. **D**ifficile em' ē. nō corūpi
 cōtuberno eaz. **Abacuc p.** **I**pe s'
 omēs uinumōnē ridebit: cōportabit
 aggerē et cupiet eā. **D**iuites et.

Dyabolus

potentes superat: quia diuicis et po-
tencia faciens eos abuti. qui pro gloria
dico eorum ipsos vulneat. **Abacuc p^o**
ipse de regibus triumphabit: et tyranni
erunt in derisionem eius. **ipse illos potius**
inuita auerit: pro quos sperat se plus
acquisturum scilicet illos qui perierunt. **ps^o regu**
xxii. **Totum pondus plumbi usum est in**
saule. **Tertio regu xxii.** **ps^o pugna-**
bitis contra maiorem vel minorem quem
perat in contra regem israel. **ps^o magis**
et pugnat sanctiores. **Gregorius** **in**
centibus uicibus: magis sicut dra-
bolis ad temptandum. **Et super illud iob**
xl^o absorbebit flumen. **Antiquus**
hostis pro magno non habet: cum sub
iure sue tyrannidis. **terrena tremes**
tenet: qui pro ipsa uite sue studia
deorsum currunt: sed illos magno
perere raptim inuit: quos de spatis
tremis studijs. **in uigili celestibus**
contemplat. **Omnia enim est impug-**
natio quia ad ea quibus impugnat.
Quia enim ad impugandum a bonis
et malis. **Capitulum xxii.** **Creatio**
dei. **Todum habitum facit sunt: et in**
temptatione anime hominum: et in miseri-
cordia pedibus insipientium. **Omibus**
uiuat se dyabolo contra homines: quibus
hostes contra ipsum debuerunt se uiuare.
Utraque propinquissimum eorum dyabolum
uiuant. **ipse perurat ut homines do-**
mo dei contra deum uiuant: et bonis
propius in malis propius abutant. **Rare**
uero potest: Tamatoibus tremocum.

Unde dicitur ei. genes^{is} m^o: tra-
comedes. **Job rumpit.** **Abstondum e-**
est terra pedum eius. ysaie rumpit la-
queus super te: qui habitator es terre.
Edmondus dicitur. p^o frustro
iacit retia ante oculos pernitator.
Utraque ps^o h^o libri. de modo et pug-
na di spiritus in finali pro conuentione
capitis. Capitulum septimum.
Siquis de modo
repugnandi dyabolo.
Utraque quod primo non dicitur: quod conuentione
tissimum modum et pugnandi serpe-
ti infernali: est pro conuentione capitis
eius. **Quia modum doret dicitur.**
genes^{is} m^o loquitur ad spiritum de
muliere: qui signum tenet ecclesie ipsa
contra caput tuum. **Serpens in**
caput pro rebus inebriis custodit:
et non est caput nequius super ca-
put colubae. causa erroris. **Deo**
totis uicibus debemus conari ad
eius conuentionem. **Capitulum uero est in**
ge ul^o superbia ul^o principium tempta-
tionis. ul^o partem cordis: animum pro
locutione ul^o operatione exciuit etiam
Conuentione capitis primo in omni de-
structio superbie: multum ualeat ad
repugnandum ei. **Et hoc fuit hui-**
litas: qui multum ualeat ad triumphan-
dum de dyabolo. **Humilitas glori-**
uictorie totum deo attribuit: et pro
hoc totum pondus plumbi eide^o ponit.
Utraque enim est uictorie gloria. et pugna.

Huilibus a deo adiutorium gratie datur:
 a quo superbis resistit. Ideo non
 est mirum si huiles triumphent et super-
 bi vincant. **J**acobi inquit. **D**eus super-
 bis resistit: huilibus autem datur gratia. **I**te
 caput serpentis infernalis est conte-
 rendum: quia in principio temptationis
 est ei resistendum. **P**ropterea obstinatio
 sero medicina paratur. **S**icut mala per
 longas duale moras. **G**regorius.
In moralibus. **I**n temptationem sic de-
 nudenti festine non resistit: hac
 eadem qua nutritur moras roborat.
In ps. **H**is qui tenebit et allidet
 puulos suos ad petram. **D**yaabolus
 quasi puulus est in principio tempta-
 tionis: unde tunc facilius occidit per
 hominem. **I**n morte primogenitorum
 liberati sunt filii israel de servitute
 pharaonis: exodi vii. **P**rimo-
 genita infernalis sunt principia tempta-
 tionum: quibus si vult resistere:
 tunc liberat homo a dyabolo. **C**ui vero
 est in principio non resistit: vir ab eo
 se expedit. **I**heo. **L**ubucus est anti-
 quis serpens: et si capite teneat-
 tur: totus spiritum illabit. **C**onte-
 rendum est caput serpentis infernalis:
 ut partem caedis ante destruat: quia per
 locutionem vel operationem exitus dicitur.
Dimope debet homo custodire cor
 sicut caput suum: iuxta ammonitio-
 nem illam matthei x. **S**peret prudens
 sicut serpentes. **D**yaabolus

tamquam superbus et ambitiosus super
 maiorem partem mundi sed cor optime intus: tunc
 quod arce castro modo: ut in nobis profectus
 dicitur. **U**nde cordi cogitationes immittit:
 et affectum ad malum tendit. **G**regoria
 super illud iob xix. si uenerunt la-
 trones eius: et fecerunt uiam per me.
Aliqui spiritus qui exstingunt hominum
 moribus occupant: qui uult sibi in-
 afflictos cordibus facit: inter aduersa
 quae exteriora tollerant: cogitationes
 suas immittit non desistunt. **I**te gre-
 gorius super illud iob xlv. **A**litus eius prunas
 arde scit: et flamma de ore eius egre-
 ditur. **Q**uid prunas? si succensas
 in terrenis concupiscentis yphor me-
 tes appellat. **T**anto igitur leuitha
 alitu in prunas flat: quanto anisti
 suggestiois occulte humanas mentes
 ad illicita inflamat. **F**lamma oris eius
 est in stigam occulte locutionis. **D**ia-
 bolus. **P**otens est dyabolus inmissio-
 nes facere: in nobis autem eas suscipere
 uel non suscipere. **A**ugustinus. **D**yaabolus
 plenus est inuentus uiciorum. **Q**uod
 non dicitur quod cogitationes male diuisas
 de causis in corde surgunt: tunc cum
 est corruptio: quae ex parte primorum
 parentum. **I**llud enim spiritus et tri-
 bulos germinabit. **G**ens inquit: in-
 telligitur et de terra qua calamus.
 et de terra qua gestamus. **I**n utraque
 enim Tutilia uel noxia gratis nas-
 cuntur. **O**stia uero cum labore aliquo

surgit occasione rer visar ul' au
ditur. ul' alio sensu corporeo prep
atur. **C**u' aliqs ad mentē redit uolēs
intendē ordm ul' meditatōm. vir
p̄ se expedie ab hys quibz uide
do ul' loquendo ul' audiendo pau
lo ante intentus fuit. **I**nnosa etiā ē
substantia aīe fluit et corpis. et q̄
quid contrahat facile ei adheret.
uī ubi b̄nardi. **A**liqñ i surgit
i strictu dyaboli: ut pus ostensū
ē. **I**n libo de ecclasticis dogmatibz.
Non omnes cogitacōnes nre male
semp dyaboli i strictu erantur:
sed aliqñ ex nri arbitrii motu emer
gūt. **C**oncupia etiā cū est malaz
cogitacōm i nobis. **I**n vitaspem.
Quidā s̄ abbati s̄sori dixit. **Q**ua
re nō recedit a me temptacō
nes. **E**t dixit ei sener. **Q**uia ua
sa carūde passionū mī te sūt. **H**
uasa itelligūt cōcupiē: vñ cogi
tacōnes occūt. **O**bi em̄ amor: ubi
oculq. **I**n libo de uita solitaria. **Q**
redit ad cōstāntiam. si nodū uirt
cōcupiam suā: **T**uenit ibi de cō
cupia sua. ul' suaves delectacōnes.
ul' graues coruisiones: et in multi
pliat cogitacōnes. **Q**ui uō iā cō
cupiam uirt. q̄ dū ^{tame} maioris bot
cōcupia ul' maior delectacō mētē nō
obtinuit: cū exosa q̄dā uoluptate
gestoz. uisoz. auditoz patit ymagi
nacōnes. **U**nde i utroq; libi i plen
illusiombz delectacōm. et ad cogi

tunda spūalia ul' dīna. lumen
oculz suaz ipm nō ē secū. **U**na
etiā cogitacō: causa est aliaz. **Q**
dā s̄ i m̄rogauit sene quendā.
Qid faciat: q̄ nulle cogitacōnes sol
licitant me. et nescio quō repug
nē eis. **Q**ui r̄ndit. **N**ō repug
nes cōt omnes: sed cōt unā que
caput ē aliaz. **N**ōt cogitacōnes
malas. luctū nos opiet. **I**n vitaspem.
Dixit quidā sener de antiq;
p̄tibz. **N**on sumus erudicacōnes co
gitudinū: sed luctacōnes. **I**n eodē.
Dixit qdā abbas. **S**i nō habes
cogitacōnes: spem nō habes: nō
si cogitacōnes nō habes: oia ha
bes. **U**nde remediū cōt malas
cogitacōnes est: q̄ nō p̄mittant
erre cre q̄ locutōne ul' opacōne.
In vitaspem. **D**ixit abbas pastoz
cui abbas. **S**icut capsula plena ues
tibz. si dimissa fuit tpe longo.
putrefuit uesces tea: ita sūt et
cogitacōnes i cordibz nris. **S**i nō
fererimz eas tpe longo: et firm
ant. **I**de ad abbatē **J**oseph dicit
si q̄s claudat serpente ul' scorpio
nē i uase. et obturet illud. p̄den
te tpe serpens moat: ita male co
gitacōnes q̄ studio demonū pul
lulabāt: paciā ei9 cui imittunt.
paulati deficiūt. **E**t speālū erpe
dit: q̄ cogitacōnes inuadit ad u
ba nō p̄cedent. **H**ec fuit quidā.

frat. abbate ysuar: quae demo-
 nes eu timent. **E**u rñdit: **I**deo
 me timent demones: qia ex quo
 falsi monachus? statui apud me:
 ne inuidia mea ext me pe-
 dat. **D**up illud pñbior est: fu-
 tius stua idiat ml sua: dicit
 glosa. **N**ata me est: ut plata
 magis ferueat: & occultata lang-
 uescat. **A**liud remediū est: reue-
 lae eas sñs pñba. **V**n qdā sermo
 cuidā spūgnato a spū sctificatiōis
 dicit. **S**ilene absondas cogitaciōes
 tuas: ita emi qfusi timida spūs.
 discedet a te. **N**ihil em ita ofudit
 et allidit: utitē demonū: quō si qō
 sceta timida cogitaciōm reuela-
 uerit sanctissimis et beatissimis
 pñba. **A**liud remediū est: medi-
 taciō sacre scripturē. **I**n libo de uita
 solomia **D**e cotidiana lectiōe ali-
 quid tuentē memoriē dimitten-
 dū ē: qd fideles digerant: & suscit
 reuocant crebas timentē: quod
 pñto cōuēiat: qd tenaciōm pñcat
 qd detineat amnū: ut aliena co-
 gitaciō nō libeat. **I**n ps. **I**n lege
 ei9 meditabit die ac nocte. **I**tē **I**n
 corde meo abscondi eloqā tuarē
Et nōndū q cogitaciōes bone
 multū faciūt ad decore et robur aie:
 cogitaciōes uō male quib9 nō re-
 sist: faciūt ad acripaciōē et debi-
 litate aie. **D**ampson rasis crimb9
 debilis fuit. **J**udiciū xv. **C**rimēs

caput cordis oenantes: sic sūt co-
 gitaciōes. **B**eneta. **C**ogitaciōes ua-
 gas et tūtilēs. et uelud sopno silēs:
 nō recipies. **C**ruib9 si oblectauis
 amnū tuū: cū oia disposueris. istas
 remanebis. **H**emne tñ? **O**sque
 morabit: ite cogitaciōes noie:
Ysue p. **A**uferte malū cogitaciō-
 nū: ut ab ocul' meis. **E**t nōndū.
 q quāq aliq9 temptat cogitaciōib9
 aie exosis & molestis. que magis
 eē penales uident' q culpabiles.
 dyabol9 affligit aiam tuā sicut dis-
 plinē dei cōtumelia. q cōuiciādo
 deo & blasphemando eū corā ea.
Et fieri pōt nō solū sine aie pñlo:
 sed etiā cū merito. **C**ontumelia em
 cūctis ab inimico ei9 dicta corā dei
 amno tuū multa displicet: nō est
 causa q dō offendat illi q ex ea
 molestent. **V**egit **T**u uissem. q qdā
 cuidā abbati aperuit: q spūm
 blasphemie spūgnaret. **I**n abbas
 ait: **C**ū h' cogitaciō te arripuit
 dic. **B**lasphemia ista sup re sa-
 ctiana. **H**anc em causā aia non
 uult. **I**nnuit hinc libis duplex cū:
 quae nō sit tñ pictin thar blas-
 phemia sicut multi cōdūt. **O**na
 ē. q aie nō placet: sed uehementē
 timor offense diuine ab adducit
 has cogitaciōes aie nolenti: sicut
 hōi timido qui est i tenetis solus.

adducit timor tribula añ oc los
cordis. licet hoc sibi multat displi-
ceat. **P**rimo ille blasphemus dyabo-
li sicut qd conuincans deo: vñ dis-
placencia meriti pñ: q̄ eos audit.
Non hñc tēpōne necessarii ē
patia. q̄ si desit. poterit accidē q̄
copabit dyabolo in ipius. qui
has cogitaciones parit: et est tūc
ipius culpa. **De q̄busdā q̄ritū
ualeat ad triumphandū de dyabolo**

Secundo ad equigandū
dyabolo multa ualeat ho-
nesta occupatio. Est tñ uelut mu-
rus: phibēs ne tēpōne accessu ha-
beat ad suū dei. homo ociosus
ē sicut uilla absq̄ muro. **F**redicet
vtrūq̄. **A**stendā ad tñ sñ muro:
ueniā ad q̄sentes habitates q̄ scāie.
Hecō: **D**emp aliqd bonū opus faci-
to: ut te dyabolo tūemat occupatū.
Ad ephesios imo. **R**olue locū dñe
dyabolo. **A**ugustinus. **N**ō facile ca-
pit a tēptatore: q̄ bono uacat ex-
terno. **I**n libo de uita solitaria omni
tēptatōnū et cogitacōnū malaz et
tutū: seritina ē ocū meri. **N**ūq̄
ociosus sit seruo dei. **J**ob xl. **A**rcū
dabit ei salices torrentis. **S**alices tor-
rentis sūt hoīes fructuosi. in aq̄
deliciaz nutriti: qui sūt cū dyabo-
lū parati ei obedie. **C**ū tñ caue-
da ociositas sit: patet ex illo uō

phibioz. **ex.** **C**ū sectat̄ ocū:
stultissimū est. **N**on dicit stultus
est: ul' stultior: sed stultissimū.
Adicenda est t̄pax stulticia in
ocioso. **S**oma est q̄ uite eme iuu-
de necessaria negligit. **S**eda est:
q̄ hostibz suis se expōit: ut p̄
ostensū est. **T**ria est q̄ hostes suos
pasit et nutrit: uicia s̄z q̄ oio
nutrit: et sp̄guant: ut boues
et cetera animalia. **S**icut difficile
ul' impossibile est caue ne animalia
tagro nascant̄ n̄ p̄ diligentē
cultūa p̄tinet ut ualibz t̄plau:
sic difficile ul' impossibile est caue
q̄ malis. nisi hō occupat̄ bonis.
Phibioz remi. **P** agrū hominis
pigri t̄ssuū. et p̄ vineā stulti bi:
et ecce totū repleuēt uice. op-
uerunt sup̄ficiem eiō fame. **I**n
tūssimū. **D**icebat qdā sencer qd
tres sūt uitutes sathane. **S**oma est
obliuio s̄da est negligencie: to-
na est cōcupiscēcie. **D**yabolo ut
homīes iobliuioē induc̄: rapit
semē ubi diuini de corde hoīs:
mathi vmo et lucē vmo. **I**n ne-
gligentibz uō zizaniā seminat:
mathi vmo. **I**n dormiēt homīes:
uenit inimicū et seminauit zizaniā.
Corupiam uō i flāmar: ut p̄
ostensū est. **S**eruo dei q̄ ē in
religione ociositate t̄mēs q̄ n̄
mala docuit: eligendo sibi opa

tionē tale debet eligē. q̄ eū occu-
 pet: et potius animū q̄ corp⁹. De-
 bet etiā eligē tale: q̄ habeat uti-
 litatē. In lib⁹ de vita solitaria. **P**
 utando ocio ocio fertur: ridicu-
 lū ē. **S**pūalia etiā exercitiā debet
 p̄tionē corp'alib⁹: et mē corp'alia
 illa q̄ sūt p̄pinq̄uora spū'alib⁹. In
 eodē lib⁹. **N**ō vir p̄t mulier: sed
 mulier p̄t virū. **N**ō spūalia exera-
 cia sūt p̄t corp'alia: sed p̄t spūa-
 lia corp'alia. **P**atēa sicut viō cūto.
 collatū est adiutorū sile sibi. et ex
 ip̄a ip̄ius hoīs suba: sic etiā ad-
 iutorū spū'alio studij. necessaria sūt
 corp'alia. **N**ō tñ hoc eque sep̄ conue-
 niē vidēt oīa corp'alia exercitiā: sed
 que tñ spū'alib⁹ p̄pinq̄ore habē in-
 dēt similitudinē et affinitatē: ut
 s̄bē qd̄ legat. **S**pūalia em̄ exercitiā
 et opa sicut sens⁹ distrahūt: sic se-
 pe ip̄m exhauriūt. In eodē. **Q**uic⁹
 qd̄ agas. **T**quo te occupes. **O**m̄nū eē
 cotidianū oīmū sacrificiū et lectiois
 studij: constā cotidiane discussio.
 emendacōm. cōpositōm. ps sua dici
 neganda nō ē. **D**eim̄ opandū etiā
 mamb⁹ aliqd̄ qd̄ iūguē: nō tñ qd̄
 anim̄ delāndo detineat: q̄ qd̄ spūa-
 lib⁹ studio delatōne cōfuet. et
 nutriat: **T**quo remittat ad horam
 anim⁹ nō resoluat: **O**m̄ se facile
 mor ut sibi ad seip̄m redeundū eē
 usū sūt expediat: absq̄ cōtagio
 contemete delatōis ul' memorie

ymaginantis. **D**ebet etiā serus dei
 cū opat: nō solū attendē ad id qd̄ agit:
 sed etiā ad id p̄ quo agit. In eodē
 lib⁹. **D**eris anim⁹ et prudens ad oēs
 se copat labore: nec t̄eo dissoluit: s̄
 p̄ eū magis ī seip̄m colligit. **Q**ui
 semp̄ p̄ oculis habēs. nō tñ qd̄ agit:
 qm̄ quo agendo itendit: oīs ostēna-
 tiōis attendit finē: quo īq̄itū ue-
 rit⁹ nitit: iterim̄ fidelis et seruet⁹
 mab⁹ opat. **Q**uon̄ ī pūgnacōne
 dyaboli. multū necessaria ē uigilan-
 cia. **C**ū timor hostiū visibiliū q̄ sūt
 nimis potencie. astucie et malicie.
 faciat hom̄es uigilāe armatos. et ad
 suā defensionē patos: qd̄ de face
 timor hostiū īuisibiliū: **P** macha-
 beer rñ. **P**recepit ionathas suis vi-
 gilaē: et eē t̄armis patos ad pūgnā.
Nath̄ r̄ rñ. **V**igilate et orate: ut
 nō it̄retis ī reptationē. **P**ma per-
 quito. **V**igilate q̄ adūsariū v̄ dy-
 bol⁹ tñq̄ leo rugiens it̄t querēs
 quē deuoret. **C**ū nō dormiat q̄ īpūg-
 nat: dormiē nō debz sōpno p̄gri-
 cie ul' negligēte q̄ repūgnat. **G**ree⁹
Vigilandū sep̄ est: ut mens sollici-
 ta nūq̄ relaxet ab itentionē sup̄na.
Semp̄ cōt̄ occultis īsydias caute-
 la est p̄uidētia. **A**bacuc r̄ r̄. **D**up
 custodiā meā stabo. **S**antus tertio.
Dmgrius ensis sup̄ femur suū. **P**ūg-
 na ista: multū habenda ē ī me-
 moria. **J**ob xl. **N**ē em̄eto belli.

Habenda est memoria h⁹ pug-
ne i mane: ut p⁹minuamus nos
orone: tūq⁹ capū etiam i g⁹ssu.
Ite i uespe: ut deo grās agamus:
si de hoste tūphū habuerim⁹. Si
uō uicti fuerim⁹: nō debem⁹
iraē lectū: donec deo p⁹ hūile
p⁹mas r⁹consiliati sum⁹. **Timēdū**
ē ualde: i p⁹tate inimici sui obdor-
mire. **Quasi** cōtinue habenda
eēt hui⁹ pugne memoria. **Ualet**
enī ad hoc ut homo sit hūilior:
cautior et deuotior. **Hūilior** ē. qui
sine gloriāone est: sciens se adh⁹
eē i p⁹lo. **Cū** r⁹gū r⁹r⁹? **Nō** gloriē
actibus: eque ut distinct⁹. **Ca-**
tior est: intelligens se pugna hē
cū hoste callidiss⁹. **Hardus**.
Magis distinct⁹. adūs⁹ dyabolice
fraudis astucias. tū crebros p⁹mo
tū cōtinuos suscipit cōflict⁹: quē
tū astutus fecit: tū subtilis natura.
q⁹ malicie ei⁹ exercitū longa.
Deuotior est deo. quē uite sue cōg-
noscit p⁹teritōe: cū hostē habeat
tū potentē. **Job** x⁹. **Non** est p⁹ns
i tra q⁹ ei ualeat cōpari. **Genoz** m⁹.
Misericordie d⁹m. q⁹ nō sum⁹ osup-
ti. **Habem⁹** pugna cū gigante: cū
sūm⁹ q⁹si locuste. **Genes**. **Vult**
d⁹ns ih⁹s mirabiles res facē. vult
enī de locustis sup⁹ae gigantes:
et de h⁹s que in t⁹ris sūt celestes
vincte nequias. **Ite** i pugna

dyaboli multū ualeat sobrietas:
ideo petrus de hac pugna in-
struens. p⁹mo monet ad sobrie-
tate: sobri⁹ i q⁹ estote. **Ima**
pet⁹ quito. **Dyabolo** p⁹mo in-
pugnat hominē ea p⁹te. q⁹ hō
eo est i seior: s⁹ ex p⁹te carnis.
In ps. **Dimissi** cū paulom⁹
ab angelis. **Imo** temptauit
homines de p⁹to gula: et simili-
xp⁹m. **In** tra laqueū pōit. p⁹
quā hō nate habet ire. **In ps.**
In tra hac qua ambulabam.
abscorderūt supbi laqueū m⁹.
In fouea magis p⁹mo quā p⁹mo
tonat homines p⁹capitē. **Sic** dy-
abolū p⁹te uincit: q⁹ i hoc p⁹.
cōflictu succūbit. **Hardus**.
Dyabolo plus i adiutorio car-
nis confidit: quā pla⁹ domesti-
cus hostis. **Idem**. **Hac** uirtur
toctuos⁹ ille serpens. hūam
gnis inimicus: cui nullū est
aliud desiderū. nullū negoti-
ū. nullū studū: nisi p⁹de mās
nostis. **Idem**. **Hic** est q⁹ bacu-
lo m⁹o nos redit: et manus n⁹as
p⁹o cingulo ligat: ut tū q⁹
data est i adiutorū. fiat nobis
i ruina et scandalū. **Gravis** luc-
ta et graue periculū adūsus do-
mesticū hostē pugnat: maxie

cū nos aduene sim9. et ille cuius:
 ille suā thabuer regione. nos
 exules sim9 et pegrini. **Ad**
 triumphandū etiā de dyabolo multū
 ualet fides. **Ad ephesios sexto.**
In oib9 firmētes scitū fidei. in
 quo possitis oīa tela nequissimi
 ignea extingue. **Prima** ad tessalo
 nenses m9. **Indua** locū fidei.
Ad hebrōs v9. Sancti p fide uice
 rūt regna. **Prima** per v9. **Qui** te
 sistite fortes i fide. **Fides** dyabo
 lū de arte mentis expellit: po
 nēs ibi uerillū. xp̄m i cruce pē
 dente. **Ad** dyabolo multū diffli
 cet: et qe supbus est: et qā hoc
 uerillū ei erossū est: eo q̄ i cruce
 deuict9 fuit. **Fides** pūgnantib9
 oñdit xp̄m t̄plicit: s̄z ut p̄mū
 ū dūc. exemplū s̄tēnie pūgnā
 di danit: et ut potentissimū ad
 uerōem: et ut libēalissimū remu
 neatōe. **Primo** modo oñdit eū
 ad exacuendū eos i plū. **Primo**
 mathabēoz v9. **Alexandris** oñte
 derūt sāguēz bue et moa: ad
 acuendū eos i plū. **Apocalyps**
 v9. **Ip̄i** uicerūt eū p̄t sāguēz
 agm. **Sic** oñdit se aplis cū eēt
 clausi i domo p̄t metū iudeoz:
 lux ultio et ioh̄is penitio. **Secūdo**
 mo oñdit se stephano p̄ eola
 pidando: q̄ uidit ihm s̄tēnem
 a dextis dei tūq̄m patitū ad

adiuuandū: actiū vñ9. **Tercio** oñdit
 se abrahā. **genes xv9:** dicit ei **Do**
 li timē abrahā: ego p̄tore tuus.
 et mītes tua magna mīms. **Job**
 xvñ9. **Pone** me dñe iuxta te: et
 cui9 vis man9 pūgnēt conē me.
Fides nō nō solū pōit deū iuxta
 homēz: sed etiā int̄ homēz. **P̄** si
 dē em̄ xp̄s habuer i cordib9 n̄ris.
Itē oñdit fides pūgnantib9 i fia
 le patibulū eis patū. si uicti fue
 rint: et r̄gnū eis patū. si uicerint.
Ostendit etiā eis deū. et angelos bo
 nos et malos aspicientes cū timē eoz:
 boni aspiciūt: ut si uicerit ḡnu de
 ant: mali ut si uicti fuerit iride
 ant. **Prima** ad corinth̄ n9. **Specta**
 culū facti sum9 mūdo. et angel et
 hōib9. **Bernard9.** **Demonū** ē sug
 gestiones malas i gerē: m̄m ē nō
 q̄sentie. **Ram** quociens i sistim9.
 dyabolū supam9: angelos letifi
 cam9: deū honorificam9. **Ip̄e** nos
 hortat ut pūgnem9: adiuuat ut
 uimam9: c̄tantes spectat: deficiē
 tes subleuat: om̄es coronat. **Et**
 at dicta sūt: intelligenda s̄t de fide
 uiua: nō de fide mortua. **Bernar**
 dus. **Non** mirū uidei p̄t: si fides
 neq̄q̄ uincit: q̄ nec uiuit. **Itē**
 ad uincendū dyabolū. multū ua
 let spes ul fiducia i deo. **In ps.**

Cui confidit in domino sicut mons super se.
Item. Cui saluos fuerit sperantes in se.
Pubiorum rex. Cui sperat dominus
saluabit. non palipomenon rex.
Non est pugna nostra. sed domini. Et
post. Non eritis uos qui dimicabitis.
sed tantummodo confidens speret. et ui-
debitis de auxilio domini super uos.
Ysaya xl. Cui sperat dominus unum
erit fortitudo eius. quia spiritus domini.
Bernardus. Nil omnipotentia ubi cla-
riora reddit. quam quod omnipotentes fuerit
eos qui sperant in se. denique omnia possibili-
lia sunt identia. Idem. Duo cunctis
temptationibus resistis. toties unicus
malignus. Noli propter tribus uibus.
noli ire. sed magis domino gloriari.
Cui enim fortis ille armatus. tue cedet
insimulati. **U**t ad vincendum dy-
abolum multum ualeat dilectio. que est
unitio hominis cum deo et patre. **A**ntiochus
unus fortis est ut mors dilectio. **S**i-
cut dyabolum dispendendo impugnat.
sic christus similitudinibus suis colligendo
et omniendo de ipso triumphat. **M**atthi
ix. Cui non colligit mecum dispendit.
Cristus unus. **R**eliquus est duos esse
sicut quoniam unum. **S**i quis perualuit
contra unum. duo resistent ei. **Q**uod
pugna etiam multum ualeat in bello
contra dyabolum. cum ipse astucia. non
potentia nobiscum pugnet. **R**eplu

habemus de hoc tempore dicitur huius
belli: qui prudentia percussit superbis.
Job xxv. **I**pe est ubi septem
sacre. dyabolum in deserto. **P**ertrauit
mathei iii. **P**ubiorum rex. **S**i
sapientis fortis est. et uir doctus
robustus et ualidus. **C**ristus uir. **D**i-
cebat ego sapientiam meliorem fortitu-
dine. **I**n eodem. **R**eliquus est sapientia.
quam arma bellica. **S**apientia uir. **R**eliquus
est sapientia. quam uires. **C**ristus unus.
Sapientiam non uincit malicia. **S**i-
cut castrum forte est. quod undique
funda aqua circum est. sic factus ad
fortitudinem mentis. si circum aqua
sapientie salutatis. **Y**saya ix. **N**on
cebit neque occidit in omni mense
te meo. quia replem est terra scientia
dei. loquitur de serpentibus infernalibus.
Ut ad vincendum dyabolum ualeat
inimicus. sicut ad casum ualeat in passio
et indignatio. quia habet aliquis ad per-
tinetes. **P**ubiorum rex. **C**ui ad in-
dignandum facilis est. et ad pau-
perum. **S**icut per non. **P**rouerbia
pios de temptatione eripe. **E**t super id
ps. misericordia mea et refugium meum.
Dicit glosa. **D**e nulla re unum uincit
inimicus dyabolum. sicut de misericordia.
Cristus unus. **D**i de elemosina.
Super scutum et super lancea potentis.
pugnabit parte contra inimicum tuum.
Et non idem. quod licet omne genus tempta-
tionis possit esse a dyabolo. **S**apientia.

tñ dyaboli temptaciones dicunt:
 q̄ t̄tant ad n̄t et aī amaitudi-
 ne. **B**hardus. Caro suggerit michi
 mollia: mudo uana: dyabolus
 amara. Quociens aliqua carnal'
 cogitatio mente in ea i potuē pul-
 sarde cibo. de potu. de sompno.
 cetisq̄ filibz ad carnis curā p̄-
 nentibz: caro in loq̄t. **E**n̄ uō
 de ambide stli. de iactantia. de
 arrogantia cogitatio uana i corde
 usaf: de mudo ē. **E**n̄ aī ad n̄t
 et ad macūdiā et ad amaitudine
 aī puore: dyabolica suggestio ē.
Qui nō alit̄ q̄ ip̄ dyabolo resistē:
 dū est: **E**t cont̄ h̄at dyaboli tēp-
 tationē: ualet leticia spūalis.
Anthonis. **O**mnia rō timendi
 imminū: ē leticia spūalis. **C**ontra
 amaitudine h̄at quā aliqui t̄rit
 qui ē i religione. aditendū ē: q̄
 nō sūt q̄digne passiones huius t̄p̄s
 ad futūā glām q̄ reuelabit̄ i no-
 bis. ad rōnos v̄m̄. **E**t sup̄ illud
 iacobi p̄. **O**me gaudū existimate
 fr̄es: cū i uarias temptaciones in-
 ciditis: dicit glosa. **E**xpe illi b̄i
 ad q̄d tenditis: q̄d q̄d i t̄ma cōnge-
 rit: gaudē debent. **I**n ps. **R**etate
 sū i h̄is q̄ d̄ra sūt in: i domū d̄m̄
 ibimz. **M**ath̄i v. **B**ñ estis cū
 maledixerit uob hoīes. et cū uos
 p̄secuti fuerit et t̄tēa: gaudete
 et exultate qm̄ m̄ces v̄ra copiosa

est in celis. **D**e solacis hūane
 ignorantie et fragilitatis cōt̄ as-
 tucia et potēcia dyaboli. **U**

Tem nōndū. q̄ licet hostes n̄i i vi-
 sibles sūt mltū nob̄ potētiōes: ha-
 bent tñ serui dei solacia multa et
 cont̄ eoz potēcia. et cont̄ eoz astu-
 ciam. **E**t possumz oñde decē sola-
 cia: que h̄nt cont̄ eoz potēciam.
Quā e. libei arbitrii nobilis
 potestas: q̄ a dyabolo cogi nō p̄t.
De q̄ b̄nady **A**rbitrii libertas ē
 plane diuī q̄ddā p̄fulgēs i aīā.
 t̄q̄ gēna i aūto. **E**t h̄ar tēp̄e
 t̄st illi m̄t bonū et malū. nec nō
 vitū et moētē: sed indylonm̄ m̄t
 lucē et tenebras: et cogitatio iudicij:
 et optio eligendi. **I**n hac libertate
 hō nō ē m̄scioe dyabolo v̄mo ei p̄-
 cellū: q̄a liberū arbitriū dyaboli
 adeo ē t̄clmatū ad malū et dep̄ssū:
 q̄ ad bonū surgē nō ualet. **P**ost
 h̄at libertate arbitrii q̄ est i hōie:
 dicit gregoriū. **N**on est timendū
 hostis: qui nō p̄t timē. n̄ uolen-
 tem. **E**t sup̄ illud math̄i iij. mitte
 te decorsū: dicit glosa. **I**n quo i f̄m̄
 ostendit̄: q̄ nulli nocē possit: nisi
 ille p̄ sedecorsū m̄scit. **Q**uā
 ē grā sp̄s s̄i. q̄ i seruis dei ē: quā
 dyabola nec habz nec habē potest.
Non ē timēdū sp̄s malici: cui
 i f̄m̄tate iuuat sp̄s s̄us. **A**d rōnos
 v̄m̄. **S**p̄s adiuuat i f̄m̄tatem.

et astucies

q̄ graalices s̄nt tibi nec tū fa-
 cile vulnerent: sed nec adeo picu-
 losi s̄nt illi p̄tib9 vulnerari. **Et**
 omo in multib9 suis xp̄is ad iherosa-
 tuenda magna strictiā & penitē-
 rez t̄paliū donat: nec vult eos
 illaz multitudinē p̄gruāci. s̄ vult
 ut victū & uestitū habentes hys cō-
 tenti s̄m9. **In** sup̄iorib9 uō dat la-
 titudinē habitāntis gr̄e sp̄ital.
Deo serui dei militū debet intēde.
 ut et s̄oz suffragia. et di p̄tatio-
 nē habeant. **Bernard9.** Deōne
 opus ē ne iduam i tēptationē:
 vñ est et illud i orōne d̄m̄ta. et ne
 nos iducis i tēptationē. **Luce xviij.**
Optz sep̄ orare. et nō defic̄. **Ausp̄**
xxj. Vigilate oī t̄p̄e. **Pr̄ma** ad
 resalōitēses v̄. **D̄m̄e** i tēmissionē
 orate. **Bernard9.** Qui sum9 nos.
 aut q̄ ē fortitudo m̄i: ut tū mul-
 tis tēptationib9 resistē ualeam9:
Et subdit. **Hoc** eā t̄e qd̄ q̄rebat
 deus. hoc eā qd̄ nos p̄duc̄ sata-
 gebat: ut videntes defc̄m̄ m̄i. et
 q̄ nob̄ s̄nt̄ auxiliū aliud: ad ei9 mi-
 s̄cordiā totā hūilitate curram9.
Cū ergo tēptationis i p̄tū sentim9
 i cogitāde: statim fugiam9 ad xp̄m.
 et postulem9 ei9 auxiliū. **Pro-**
mū est: suppositō man9 d̄m̄e: i ca-
 su seruz dei. **Bernard9.** Om̄es ali-
 q̄i necesse est cadē: dū i h̄o seculo
 demerit. **Sed** alij collidit: alij
 non: q̄a d̄ns supponit manū

sua. **Sed** quō eos distine poterim9:
 ut segregem9 iustos ab iniustis: **Et**
 subdit. **Hoc** interest m̄i eoz casus:
 q̄ iusto suscipit ad d̄m̄: ideoq̄ i surgz
 fortior. **In** iusto aut cū cecidit: non
 adiacet ut resurgat: p̄mo aut in
 pudore noriū. aut i spudētiā cadit.
Aut em̄ excusat qd̄ fecit: et h̄c ē pu-
 dor adduc̄ p̄m̄: aut sit ei fr̄os mē-
 trici: et iā nec deū timet: ut hom̄e
 rueret. **¶** **Decimū** est: benigna di-
 ordinaō: qua diligentib9 deū oīa
 coopant: i bonū. hys q̄ s̄dm̄
 p̄p̄itū uocari s̄nt̄ s̄a. **Bernard9.**
Locidū dei iudiciū. q̄ ille sup̄b9
 malleator hūiliū. nesciens eis co-
 ronā subiacit p̄petuas: oēs i p̄ūg-
 nādo. et oīb9 succūbendo. **Idem.**
Stat p̄p̄itū. stat dei sentētia sup̄
 timentes eū i p̄oz dissimulās ma-
 la. et i m̄merās bona: ut i iuro
 mō nō solū bona. sed etiā mala
 coopent: i bonū. **Idem.** **Deōne**
 cas9 coopat nob̄ i bonū: vñ et
 hūiles efficiunt et cautiōres. **¶** **Co-**
tra astuciā dyaboli h̄nt̄ etiā sola-
 cia serui dei: de q̄b9 quāq̄ tangē
 sufficiat. **Pr̄mū** ē sacre scriptūre do-
 cūmētū: s̄dm̄ sp̄italiū t̄m̄oz con-
 silū: t̄cū exēplū xp̄i et s̄oz: q̄tū
 istructio angeloz. **¶** **Quitū** p̄p̄ s̄a
 magisteriū: qui erroē piculosos
 eos errāe t̄o p̄mittit. **Ioh̄is xviij.**

^{uos}
Alle docebit oia te. **P**rima iohis n^o.
 Onctio eius docebit uos de omibz.
Sapientia xpi et fuer eius pualet
 astucie demonu. **P**rima ad corinthi
 p^o. **A**d stultu e dei: supercia est
 hoibz. et etia demonibz. **E**rodi
 vno. **S**erpens factis ex uiga moysi:
 deuorat serpentes factos ex uigis
 magor. **I**n serpente. astucia de-
 signat. **N**on hoc q dyabolo oibz
 futuris utit ad seruos dei spug-
 naret. solaciū est: q sui dei eis
 de pnt uti ad sui defensionē.
Creaturē em eos iritant ad dei ti-
 more: amore et laude. **N**on hoc
 q serui dei instrū cordis cōfhostes
 inuisibiles habet defendē. qd mar-
 e mūdo. cū et caroris et curuarū
 cupax sit: solaciū ē. q portu huius
 castrū clausa. hostes nō timēt. **H**ec
 porta est: itellūs p que noxia et
 salubria ad aīam itraue. **H**ec por-
 ta clausa est: cū itellūs salubri
 meditatione occupat. **M**arthei vi^o
Cū cū ocauis itra itubictū: et
 clauso ostio oca pōn tuū. **Quo**
 repugnandū sit hosti cū ipugnat
 molestis et cū ipugnat delictis **sa. r.**
Terribilū. q dyabolo qūq ipugnat
 molestis: qūq delictis. **C**ū ipug-
 nat molestis. nō est fugiendū:
 bone em sūt: et fugientes magis
 gūant. **I**osue vi^o **I**n dñe deo
 qd dicit: uidēs israelē hostibus

suis terga uertē. **V**enera.
Cū eadmodū pmaior e hostis
 fugientibz: sic oīne fortitū
 cōmodū. magis tūc cedenti et
 aūso. **S**alustia. **F**ugientes sepiā
 uideas capi aut occidi: fortissimū
 quēq tutissimū. **B**ernardus i epist.
Sola causa qua pde possis uic-
 tria: fuga est. **F**ugiendo illam
 potes amitte: moriendo non
 potes. **E**t bē si pūgnado mori-
 ais: q mor coronabis. **D**e autē
 si declinando pūgnā pdis et uic-
 toriā sūt et coronā. **I**dem. **Q** uer-
 tuta p xpo. et cū xpo pūgnā: i
 qua nec vulnēatus. nec pstratus.
 nec cōculatus. nec ~~in~~ miles si
 sū possit occisi. fraudabis uic-
 toriā: tantū ne fugias. **I**acobi iii^o
Respice dyabolo: et fugiet a uob.
Bernardus. **L**ibentis i sequē aduisā
 fugiēt: qm sustineat i pūgnā-
 te. **I**mpūgnatō q fit de delictis:
 vincit fugiendo. **P**rima ad corinthi
 vi^o **F**ugite fornicationē. **S**er do-
 cūmēta q multū ualeēt i pūgnā spūali
sa. r.
Tem nōndū. q ser sūt: q i hac pūg-
 na homi multū ualeēt. **P**rima est:
 ut arma tēpestiue accipiat. **A**liq-
 tūc pmo arma accipiūt: qm iā
 vulnerati sūt. **A**rmor acceptio. ē
 ad temptationē pparatio: etrog-

tando modū resistendi tēptatōi:
 qd ante tēptatōnē ē faciendū.
Secūdin est. ut ex ea pte q̄ debi-
 lior est et magis a dyabolo spug-
 nat: magis se imitat. **S**i ad
 loquatitātē p̄m̄ se videat: ma-
 gis tacitūditate amplectat. **T**ertiu
 est: ut si loco ubi facilis p̄t resist-
 ere hostibz: eis resistat. In loco
 alto et arto. debilis resistit forti:
 et paucitas multitudini. In alto
 eminentis iute ponē se d̄: qd̄ nul-
 tis occupatōibz facitendū ē angus-
 tū: ut hosti via nō pateat. **N**o-
 potus etiā sensuū: resistendū ē
 hosti. **Q**uartū ut nūc ea que
 sūt conf̄ eū. et q̄ sūt p̄ eo. p̄vidēt
 distinat: cū peiores timēi quos
 habeamo. sūt ap̄us sensū et ap̄ā
 uolūtas. **C**onf̄ d̄iōnes q̄ sp̄ pugnat
 ap̄ū sensū et p̄secutōes q̄ sp̄ pug-
 nant ap̄ū sensū. et p̄secutōes q̄
 sp̄ pugnat ap̄ā uolūtatē p̄ nobis
 sūt: fauores et applausū. qui nos
 decipiūt conf̄ nos sūt: et ideo no-
 bis sūt timendi. **Q**uicū ē:
 ut repugnando. magis cōtritiā.
 q̄ filia eligat. **D**icit aq̄ pugnat
 conf̄ ignē: sic pugnantū ē sapiā
 conf̄ stulticiā. bonitate conf̄ ma-
 liciā. amore conf̄ odit: tacitūdi-
 te conf̄ loquatitātē. **D**icit et
 ut nō tutū se fatiget i hostiū
 sp̄ pugnatōe. qm̄ glōriosius p̄t.

vincē sine labore: qui modus
 vincendi p̄met ad paciā. **P**robior
 ruy? **M**elior est un̄ paciēs. vno
 focti. **E**iusdē r̄? **R**e dicit. reddā
 malū p̄ malo: expecta d̄m̄ et li-
 beabit te. **L**iberabit t̄q̄ a labore
 et piculo v̄dicandi te. **D**e tēmp-
 tatiōe pusillanimitatis. **C**ap̄ xij.
Quia tēptatōnē pusillai-
 tatis nōndū: q̄ sepe causa
 pusillanimitatis est cōpletio: quā
 etiā augēt cū ex q̄bz humores
 melancolici gnānt. **A**ugēt etiā ex
 frequenti actu timendi: augēt e-
 etiā eā nimū ieiunū ul̄ nimie vi-
 gilię ul̄ nimia sollicitudo studij.
 ul̄ alit̄ modi. **E**t hostis callidus q̄
 pusillanimitē q̄spicit: timore v̄no
 vult ul̄ tētatē ad malū. ul̄ ip̄ediē
 a bono. **U**llū uō qui tēptatōnē pu-
 sillanimitatis h̄. utile est: ut pusillai-
 tati nō nimis cedat: sed cū distidē
 ei resistat. **H**anc tēptatōnē multa
 errores committunt: et t̄sticia multa.
Dicit etiā sc̄cia mens ē iuge cō-
 uuiū. **P**robior r̄? **S**ic mēs pu-
 sillais magnū habet tēmetū. **E**t
 sicut qui modicū lucū nimis vult
 vitāe solet aliq̄n i lucū magnū
 itidē: sic q̄ nimis vult vitāe. qd̄
 pusillanitas reputat malū. aliq̄n
 t̄dit i magnū malū: et ita arta-
 tur ei via p̄ adysī. ut nō appeat
 ip̄i p̄ eā t̄situs: p̄t qd̄ eā dimittit.

et manifeste per viam finem terdit. Talis
 quod tunc est tunc quiet: et pericula
 magni tunc. **U**t illi qui habet
 hanc temptationem in se utile est:
 ut visionem quam tunc ille introducat:
 non reputet ostendam: et corpe visi
 onem illam suspectam habeat: quod intro
 ducta est a timore: et sufficienti
 deliberatione ea erantet tunc timore
 cessavit. **D**icit enim non impedit an
 imum ne possit tunc uerum: ut et
 timor tunc quod introducat pusillitatem.
Magis alieno iudicio creditur
 suo. **S**u uero uisionem illam uel per se
 uel alio iudicante. erret et deper
 hendit: libenter et audacter con
 illam erret faciat: frequenter enim ti
 mendo timidi: frequenter audendo
 audaces efficiunt. **U**aleat etiam con
 hanc temptationem: ut ab hinc quod pusillita
 tate auget: caueat. **U**t quod a malig
 no spiritu pusillitas uiuat: uelut
 e con hanc temptationem oro. **Explicit**

lib. tertius. Incipit quartus. prima pars huius libri.

In precedentibus ostensum
 est: quomodo is qui in religione
 est: se debeat habere ad
 mundum. ad corpus proprium. et
 ad inuisibile adiutum.
In hac parte ostendendum est:
 quomodo debeat ordinare animam.
Et primo ordinatio animae comedabitur: secundo
 ager de diuisis ordinamentis: tertio
 tingeret de aliquibus in ordinamentis.

Ordinatio animae comedabitur. Ca. 1^m

Quia primum nomen dicitur. quod
 ordinatio multum facit ad
 pacem animae et tranquillitatem: sicut
 lapis naturaliter non quiescit sur
 sum. primo tendit ad locum sibi congru
 entem: et cum illuc peruenit quiescit:
 sic animus in ordinata non quiescit.
Augustinus. **N**on ordinata in
 quietam sunt: ordinata autem quiescunt.
In libro confessionum. **I**ussit deus
 sic est: ut pena sua sibi sit ordo.
In ordinata animus. **I**n libro de ciuitate
 dei. **P**ax omnium rerum: est tranquilli
 tas cordis. **O**rdinatio etiam multum
 ualet ad deum. **C**reatura rationalis
 ordinem suum suam. est creatura
 pulcherrima: si uero non seruet ordi
 nem suum turpissima. **C**antuarum s.
Si ignoras te o pulcherrima in
 mulieres egredere: et ab inuesti
 gna gregum tuorum. **A**nt dignitatem
 suam non agnosces. nec secundum eam or
 dinem seruabis: beatus in ferocem efficitur.
Adeo factus ordo ad deum: ut ma
 la quae in se sunt turpia. a deo ordinata.
 bonorum pulchritudinem non impediant:
 sed potius augeant: uel in uitate.
 uel in apparitione. **A**ugustinus in libro de ci
 uitate dei. **M**ala uoluntas. quae
 ordinem naturae seruare nolit: non
 ideo iusti dei leges omnia bene or
 dinantis effugit: quia sicut